

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry
Kuninkaankatu 39
33200 Tampere
pirkanmaa@sll.fi

VALITUS
21.1.2022

Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry
Otavankatu 5
Pori 28100
satakunta@sll.fi

Vaasan hallinto-oikeudelle

Asia: Muutoksenhaku Riistakeskuksen päätöksestä (2021-1-000-23665-6; 29.12.2021) myöntää (5) suden kannanhoidollista poikkeuslupaa Parkano-Kihniö seudulle Lauhanvuoren reviirille.

Vaatimukset: Suden kannanhoidolliset poikkeusluvut (5) on kumottava lainvastaisina. Metsästysluvut on asetettava kiireellisenä toimeenpanokieltoon hallinto-oikeuden välipäätöksellä.

PERUSTELUT

Päätös suden kannanhoidollisista poikkeusluvista (5) on lainvastainen. Hakijan tai riistakeskuksen perustelut poikkeusluville eivät ole kestäviä. Perustelemme seuraavassa väitteemme.

Hakijan perustelut

Hakija perustelee hakemustaan alueen vahvalla susikannalla (s. 1). DNA-näytteiden perusteella on osoitettu, että vuonna 2020 alfapari on ollut sisaruksia keskenään. Tämä ei kerro vahvasta susikannasta, päinvastoin. Susi välttää paritumista lähisukulaisten kanssa. Susi on arvioitu Suomessa erittäin uhanalaiseksi lajiksi (EN). Luonnonvarakeskuksen (LUKE) arvio lajin suotuisan suojelutason viitearvoista valmistuu vasta syksyllä 2022. Tutkimuksen väliraportin¹ alustavien tulosten mukaan Suomen susikanta on liian pieni säilyäkseen geneettisesti elinvoimaisena edes melko lyhyellä aikavälillä: Suomessa tulisi olla 500 sutta, jotta laji säilyisi elinvoimaisena. Suomessa arvioitiin olevan maaliskuussa 2021 noin 300 sutta 28 perhelaumassa. Siten ei voida katsoa, että susikanta olisi vahva.

¹ Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 66/2021: Suomen susikannan suotuisan suojelutason viitearvojen määrittäminen (Väliraportti syyskuu 2021), s. 15. Linkki väliraporttiin: https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/547828/luke-luobio_66_2021.pdf?sequence=7&isAllowed=y

Huomionarvoista on, että hakija ei ole esittänyt hakemuksessaan yhtään susien aiheuttamaa vahinkoa. Väitettyä hyökkäystä koiranulkoiluttajaa vastaan ei ole todennettu ja on selvää, että todellisuudessa kyse on ollut koiran hyökkäyksestä (s. 2).

Hakijan väitettä lauman sisäsiittoisuuden nykytilasta ei ole todennettu (s. 2). Vuonna 2021 alueelta ei saatu kerättyä riittävästi DNA-näytteitä, vain naaraasta on saatu näyte. Siten ei ole varmistettu, että lauman uros on edelleen sama ja että kyse on yhä sisarusparista. Riistakeskus on konsultoinut asiassa LUKE:a, eikä ole käyttänyt lauman mahdollista sisäsiittoisuutta päätöksensä perusteena.

Erittäin uhanalaisen lajin metsästäminen ei paranna kannan perimää. Päinvastoin, pidemmällä tähtäimellä yksilöiden ja lisääntyvien laumojen poistaminen kaventaa perimää entisestään. LUKE:n susikannan suotuisan suojelutason viitearvoja koskevan tutkimuksen väliraportin mukaan sisäsiittoisuus ei ole Suomessa vielä kantaa uhkaavalla tasolla.

Hakija on vedonnut myös läheisten Lauhanvuoren ja Seitsemisen metsäpeurojen siirtoistutuksiin ja totutustarhoihin metsäpeura LIFE-hankkeessa (2016-2023). Hakemuksessa ei kuitenkaan ole esitetty tietoja susien tappamista metsäpeuroista. Tiedetään, että metsäpeurat menestyvät paremmin, kun alueen hirvikanta on riittävän tiheä, jolloin myös metsäpeuravasojen metsästyspaine on pienempi². Toinen menestymiseen vaikuttava tekijä on elinympäristön laatu: metsäpeurat menestyvät parhaiten vanhoissa metsissä, joissa kasvaa nuoria metsiä enemmän naavaa ja muita jäkäliä. Metsäpeurojen menestymistä voi siis tukea säätelemällä myönnettäviä valkohäntäkauris- (eli ns. valkohäntäpeura-) ja hirvilupamääriä ja vahvistamalla vanhojen ja varttuneiden metsien verkostoa alueella.

Metsäpeura on hävitetty alueelta metsästäjällä. Samaan aikaan kun Lauhanvuorella ja Seitsemisessä koetetaan palauttaa alueelle metsäpeuroja, lajia metsästetään edelleen. Vuonna 2021 myönnettiin yhteensä 18 metsäpeuran metsästyslupaa Keski-Suomeen (3) ja Pohjanmaalle (15). Metsäpeura LIFE -hankkeen aikana vuodesta 2016 vuoteen 2020 on LUKE:n saalistilaston mukaan metsästetty yhteensä 90 metsäpeuraa. Jos mukaan lasketaan vuoden 2021 metsäpeuraluvat (18), on hankkeen aikana metsästetty Suomessa tähän mennessä 108 metsäpeuraa, joka on n. 2,5 kertaa siirtoistutushankkeen metsäpeuramäärä. Lauhanvuoren ja Seitsemisen alueella on siirtohankkeen myötä tietyvästi noin 24 + 19 metsäpeuraa, jotka ovat pääosin syntyneet eläintarhoissa. Vasta pari vasaa on syntynyt luonnossa. Näin pienet populaatiot ovat hyvin alttiita katoamaan myös muista syistä, kuin suden takia. Mikäli nämä samaan aikaan toisaalla tapetut peurat olisi metsästäminen sijaan hankkeen aikana siirretty, olisi alueen pienet populaatiot yli kaksi kertaa suurempia. Huomionarvoista on, että Riistakeskus, joka myöntää hirvieläinluvat, ei ole perustellut muutoksenhaun kohteena olevia susilupia metsäpeuroilla.

² Kojola ym. 2021

Edelleen, EU:n komissio on huomauttanut Suomea suden metsästämisestä. Komission mukaan erittäin uhanalaisen lajin kannanhoidollista metsästämistä ei voi perustella kannan kasvun estämisellä tai luonnonvaraisen lajin suojelulla.

Yhteenvedon voidaan todeta, että hakija ei ole esittänyt yhtään kestävästä perustetta suden kannanhoidolliselle metsästykselle.

Riistakeskuksen päätöksen perustelut

Suotuisan suojelun taso: erittäin uhanalainen

Kannanhoidollisen metsästyksen poikkeuslupia voidaan myöntää vain vahvan kannan alueelle, mikäli lajin suotuisan suojelun taso ei vaarannu: "Susi on aina rauhoitettu metsästyslain (615/1993) 37 §:n 3 momentin perusteella. Rauhoituksesta voidaan poiketa Suomen riistakeskuksen luvalla metsästyslain 41 §:n 1 momentin nojalla 41 a §:ssä säädettyin edellytyksin, jos **muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole** eikä **päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä** lajin luontaisella levinneisyysalueella."

Luontodirektiivin 16 artiklan edellytys suotuisasta suojelutasosta ei täyty, sillä susi on Suomessa erittäin uhanalainen, jolloin lajin suojelutilannetta ei voida kuvata suotuisaksi.^{3,4}

Komissio on asiassa C-342/05 ottanut kantaa erittäin uhanalaisen lajin suotuisan suojelun tilaan toteamalla, että uhanalaisen lajin suojelun tasoa ei voida pitää suotuisana. Myös Suomen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO:2013:185 on arvioitu suotuisan suojelun tasoa ja edellytyksiä suojelusta poikkeamiselle. Ratkaisussa siteerataan oikeuskirjallisuutta (Suvantola, Leila & Similä, Jukka: Luonnonsuojeluoikeus, 2011) seuraavasti: "*Uhanalaisten lajien osalta lajin suojelutilannetta ei voida kuvata määritelmällä*

³ Laikre ym. (2009), s. 1378-1381: "A well-established system for assessing the status of populations, developed by the International Union for Conservation of Nature (IUCN), is the red list categories (IUCN 2001). The relationship between the FCS concept of the Habitats Directive and the red list categories is briefly described in the general guidance document (European Commission 2006): the red list categories and FCS classifications "are clearly related and are based on interpretations of similar data, however it is not possible to give an exact correspondence in all cases." This document also suggests that a population in the red list category endangered will normally not have FCS, whereas a population classified as vulnerable sometimes can. According to the criteria lists proposed by Linnell et al. (2008), a population classified as critically endangered, endangered, or vulnerable in the IUCN system cannot have FCS."

⁴ Myös artikkelissa Kallio, Pasi: Suotuisa suojelutaso luonnonsuojeluoikeudessa (2001) todetaan sivulla 100: "*--lienee selvää, ettei lajin suojelutaso voi olla suotuisa, jos laji on määritelty uhanalaiseksi eli sen luontainen säilyminen Suomessa on vaarantunut.*"

suotuisa eikä poikkeuksen myöntämisedellytys voi siten täytyä. --- Arvioinnissa on lisäksi noudatettava varovaisuusperiaatetta, sillä luonnontieteellistä tietoa leimaa aina epävarmuus --- Jos lajin suojelutaso alittaa suotuisan suojelutason rajan, oikeudelliset edellytykset poikkeuksen myöntämiselle eivät täyty.”

Edelleen, ministeriö on tilannut tutkimuksen suden suotuisan suojelutason viitearvojen määrittämiseksi ja tutkimus valmistuu vasta syksyllä 2022. Tutkimuksen väliraportin⁵ alustavien tulosten mukaan Suomen susikanta on liian pieni säilyäkseen geneettisesti elinvoimaisena edes melko lyhyellä aikavälillä. Suomessa tulisi olla 500 sutta, jotta laji säilyisi elinvoimaisena. Suomessa arvioitiin olevan maaliskuussa 2021 vain noin 300 sutta 28 perhelaumassa.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 191 artiklassa on vahvistettu ennalta varautumisen periaate, jonka tavoitteena on varmistaa ympäristönsuojelun korkea taso ennalta ehkäisevän päätöksenteon avulla riskitapauksissa. EU:n tuomioistuimen Suomen edellistä suden kannanhoidollista metsästystä koskevassa ratkaisussa (C-674/17) todetaan, että 16 artiklan edellytyksiä suojelusta poikkeamiselle on tulkittava suppeasti ja todistustaakka edellytysten täyttymisestä on päätöksen tekevällä viranomaisella. Samassa ratkaisussa todetaan (kohta 66): ”Tässä yhteydessä on korostettava myös sitä, että SEUT 191 artiklan 2 kohdassa vahvistetun ennalta varautumisen periaatteen mukaan on niin, että jos parhaiden käytettävissä olevien tieteellisten tietojen tarkastelun perusteella ei saada varmuutta siitä, vahingoittaako tällainen poikkeus tietyn uhanalaisen lajin kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista vai ei, jäsenvaltion on jätettävä poikkeus hyväksymättä tai luovuttava sen toimeenpanosta.”

Varovaisuusperiaatteen mukaisesti rauhoituksesta poikkeamista ei voi hyväksyä, ennen kuin varmasti tiedetään, vaarantaako se lajin suotuisan suojelun tason ja ennen kuin LUKE:n tutkimus suden suotuisan suojelutason viitearvojen määrittämiseksi valmistuu syksyllä 2022.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ratkaisussa (1059/2021), joka koski neljän suden tappamiseen myönnettyä poikkeuslupaa, katsottiin neljän suden tappamisen osalta seuraavaa: ”Hallinto-oikeus toteaa, että kyseessä ei ole vähäinen yksilömäärä ja lisäksi kyseessä on kokonainen lauma. Vaikka lähialueilla on muitakin susien reviirejä, riistakeskuksen päätöksestä tai muistakaan asiakirjoista ei ilmene parhaiden käytettävissä olevien tietojen perusteella varmuutta siitä, että poikkeuslupa kokonaisen lauman tappamiseen ei entisestään huononna susikannan epäsuotuisaa suojelun tasoa.”

Hallinto-oikeus katsoi, että riistakeskuksen olisi tullut hylätä poikkeuslupahakemus neljän suden tappamiseen.

⁵ Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 66/2021: Suomen susikannan suotuisan suojelutason viitearvojen määrittäminen (Väliraportti syyskuu 2021), s. 15. Linkki väliraporttiin: https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/547828/luke-luobio_66_2021.pdf?sequence=7&isAllowed=y

Riistakeskuksen päätöksessä ei ilmene parhaiden käytettävissä olevien tietojen perusteella varmuutta siitä, ettei poikkeus kokonaisen lauman tappamiseksi entisestään huononna susikannan epäsuotuisaa suojelun tasoa tällä alueella.

Pyynnin tarkoitus ja muun tyydyttävän ratkaisun käyttö

Riistakeskus perustelee (s.12–13) poikkeuslupia Maa- ja metsätalousministeriön asetusmuistion tavoitteilla: *“...metsästyksellä pyritään LCIE:n Euroopan unionin komissiolle esittämien näkemysten mukaisesti muun muassa kannan kasvun hallintaan ja ohjaamaan kannan alueellista esiintymistä ja siten vähentämään susista aiheutuvia haittoja, kuten kotieläin- ja koiravahinkoja ja edistämään suden hyväksyttävyyttä. Lisäksi suden kannanhoidollisella metsästyksellä pyritään lisäämään suden arvoa riistalajina ja siten kasvattamaan sen hyväksyntää. --- metsästyksellä pyritään myös ennaltaehkäisemään susien laitonta tappamista.”*

Euroopan unionin tuomioistuin on asiassa C647/17 katsonut (kohta 37), että *”luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaan perustuvan poikkeuksen päämäärä eli kannanhoidollisen poikkeuksen päämäärä ei voi lähtökohtaisesti olla sama kuin 16 artiklan 1 kohdan a–d alakohtaan perustuvien poikkeusten päämäärät, minkä vuoksi ensin mainittua säännöstä voidaan käyttää perusteena poikkeuksen hyväksymiselle vain sellaisissa tapauksissa, joissa jälkimmäiset säännökset eivät ole merkityksellisiä.”*

Tuomioistuimen ratkaisu tarkoittaa sitä, että kannanhoidollisen metsästyksen päämäärä ei voi olla esimerkiksi luonnonvaraisten eläinten suojelu, omaisuusvahinkojen ehkäiseminen tai turvallisuusuhan poistaminen. Voidaan katsoa, että riistakeskuksen esittämä päämäärä kotieläin- ja koiravahinkojen ehkäisystä ei ole kannanhoidollisen metsästyksen hyväksyttävä päämäärä, sillä päämäärä on lueteltu jo luontodirektiivin 16 artiklan b kohdassa, jolloin sitä ei voi samanaikaisesti käyttää e kohdan poikkeuksen päämäärän perusteluina.

On myös huomattava, että hakemuksessa ei ole esitetty kotieläin- tai koiravahinkoja. Kokonaisen lauman poisto hävittää susikantaa paikallisesti merkittävällä tavalla, eikä kyse ole enää vain “kasvun hallinnasta”.

Metsästys ei ole vähentänyt salametsästystä

Euroopan unionin tuomioistuin on asiassa C 674/17 katsonut (kohta 48), että *pelkästään se, että on olemassa salametsästyksen kaltaista laitonta toimintaa tai että sen valvonnan toimeenpanossa on kohdattu vaikeuksia, ei riitä vapauttamaan jäsenvaltiota velvollisuudestaan taata luontodirektiivin liitteen IV mukaisesti suojeltujen eläinten suojelu. Tällaisessa tilanteessa jäsenvaltion on tuomioistuimen mukaan päinvastoin huolehdittava ensisijaisesti siitä, että laittoman toiminnan valvonta on tiukkaa ja tehokasta. Tuomioistuin*

katsoi (kohta 45), että kansallisen viranomaisen on esitettävä täsmällisiä tieteellisiä tietoja ja tarvittaessa myös vertailevia tietoja kannanhoidollisen metsästyksen vaikutuksista suden suojelun tasoon sen oletettaman tueksi, että kannanhoidollisen metsästyksen salliminen todella voi vähentää laitonta tappamista, ja että se voi vähentää sitä niin paljon, että sillä on myönteinen nettovaikutus susikannan suojelun tasoon, ottamalla tässä huomioon myönnettäviksi aiottujen poikkeuslupien määrä ja uusimmat arviot laittoman pyynnin määrästä.

Riistakeskus ei ole esittänyt tieteellistä näyttöä, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että suden laillinen metsästys vähentäisi salametsästystä siinä laajuudessa, että tällä olisi kokonaisvaltaisesti tarkastellen positiivinen vaikutus suden suojelun tasoon. Päinvastoin on huomioitava, että aikaisempien kokemusten mukaan, eli edellisen kannanhoidollisen metsästys-kokeilun aikana, laillinen metsästys ei vähentänyt laitonta metsästystä. Lisäksi tutkimusten mukaan laillinen metsästys ei välttämättä vähennä laitonta metsästystä⁶.

Luontodirektiivin tarkoitus on edistää lajin suojelua, ei lajin arvoa riistaeläimenä

Riistakeskuksen päätöksen perusteluissa esitetään, että kannanhoidollisen metsästyksen tarkoituksena on nostaa suden arvoa riistaeläimenä. Luontodirektiivin tarkoituksena ei kuitenkaan ole lisätä tiukasti suojeltujen ja uhanalaisten lajien arvoa riistaeläimenä, vaan päinvastoin kieltää näiden lajien tappaminen ja edistää lajien suojelua. Luontodirektiivin artiklan 1 kohdan mukaisesti direktiivin tavoite muun muassa edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luonnonvaraista eläimistöä. Direktiivin 2 artiklan 2 kohdan mukaan tavoitteena on lisäksi luonnonvaraisten eläinlajien suotuisan suojelutason säilyttäminen tai sen ennalleen saattaminen.

Unionin tuomioistuimen mukaan *”luontodirektiivin 12, 13 ja 16 artikla muodostavat yhtenäisen normikokonaisuuden, jolla pyritään varmistamaan kyseessä olevien lajien kantojen suojelu, joten kaikki poikkeukset, jotka eivät ole tämän direktiivin mukaisia, loukkaavat sekä sen 12 ja 13 artiklassa vahvistettuja kieltoja että sääntöä, jonka mukaan poikkeuksia voidaan myöntää tämän direktiivin 16 artiklan mukaisesti”*.⁷ Poikkeuspäätöksen päämäärä *”suden arvon kasvattaminen riistaeläimenä”* on vastoin direktiivin tavoitteita eikä sitä tule käyttää perusteena lajisuojelusta poikkeamiselle. Ministeriön päämäärä loukkaa direktiivissä asetettuja tavoitteita.

Muiden päämäärien osalta riistakeskuksen tulisi esittää täsmälliset ja asianmukaiset perustelut sen osalta, ettei päämäärien saavuttamiseksi ole muita tyydyttäviä ratkaisuja kuin

⁶ Louchouart ym. 2021, Chapron & Treves 2016, Santiago-Ávila ym. 2020, Tuomio 20.10.2005, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, C-6/04, ECLI:EU:C:2005:626, 112 kohta, ja tuomio 10.1.2006, komissio v. Saksa, C-98/03, ECLI:EU:C:2006:3, 66 kohta.

⁷ Tuomio 20.10.2005, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, C-6/04, ECLI:EU:C:2005:626, 112 kohta, ja tuomio 10.1.2006, komissio v. Saksa, C-98/03, ECLI:EU:C:2006:3, 66 kohta.

lajisuojausta poikkeaminen. Lisäksi näiden osalta tulisi olla viittaus merkityksellisiin tieteellisiin, oikeudellisiin ja teknisiin selvityksiin. Esimerkiksi suden hyväksyttävyyden edistämisen osalta ei ole esitetty muita mahdollisia ratkaisuja kuin suojelusta poikkeamista. Tällaisia muita tyydyttäviä keinoja olisivat kuitenkin esimerkiksi vahinkojen ennaltaehkäisy (kotieläinten suojaaminen), toimiva korvausjärjestelmä, viestintä ja alueelliset suurpetoyhdyshenkilöt. Susien mahdollisesti toistuviin kotieläinvahinkoihin voidaan puuttua vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla.

Muu tyydyttävä ratkaisu

Jotta luontodirektiivin mukaisesta suojelusta voitaisiin poiketa, tulee lisäksi osoittaa, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole. EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisussa C-647/17 linjattiin, että jäsenvaltion on esitettävä täsmälliset ja asianmukaiset perustelut sille, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole niiden päämäärien saavuttamiseksi, joihin on vedottu poikkeuksen tueksi.

Tuomioistuin linjasi (kohta 50): ”Tätä perusteluvollisuutta ei ole noudatettu silloin, kun poikkeuksesta tehdyssä päätöksessä ei ole mainintaa siitä, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, eikä viittausta tämän osalta merkityksellisiin teknisiin, oikeudellisiin ja tieteellisiin selvityksiin. Edellä esitetyn perusteella toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on pääasiassa kyseessä olevan kaltaisia poikkeuslupia myönnettäessä osoitettava asiassa merkitykselliseen parhaaseen tieteelliseen ja tekniseen asiantuntemukseen tukeutumalla, ettei tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi kyseessä olevassa yksittäistapauksessa vallitsevissa olosuhteissa ole muuta tyydyttävää ratkaisua, joka mahdollistaisi luontodirektiivissä asetettujen kieltojen noudattamisen.”

Asiassa C-342/05 tuomioistuin on todennut (kohta 31): *”...päätökset, jotka yhtäältä eivät perustu arviointiin siitä, millä tavoin niillä sallittava susien tappaminen vaikuttaa tämän lajin kantojen suotuisaan suojelun tasoon niiden luontaisella levinneisyysalueella, ja joita toisaalta ei ole perusteltu täsmällisesti ja asianmukaisesti muun tyydyttävän ratkaisun puuttumisen osalta, ovat luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan vastaisia.”*

Muun tyydyttävän ratkaisun osalta riistakeskus toteaa (s. 16):

”Suomen riistakeskuksen Satakunnan ja Pohjanmaan toiminta-alueilla sijaitsevalla rajatulla poikkeuslupa-alueella ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua toteuttaa Suomen susikannan hoitosuunnitelman linjauksia ja edellä mainittuja kannanhoidollisia tavoitteita kuin rajoitetun metsästyksen salliminen. Kannanhoidollisella metsästyksellä pyritään edellä mainittujen kannanhoidollisten tavoitteiden saavuttamiseen.”

Riistakeskus ei ole lupapäätöksissä esittänyt täsmällisiä ja asianmukaisia perusteluita sille, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua poikkeuslupien päämäärien saavuttamiseksi ole. Tällaisia muita tyydyttäviä keinoja olisivat kuitenkin esimerkiksi vahinkojen ennaltaehkäisy (kotieläinten suojaaminen), toimiva korvausjärjestelmä, viestintä ja alueelliset

suurpetoyhdyshenkilöt. Susien mahdollisesti toistuviin kotieläinvahinkoihin voidaan puuttua vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla.

Metsästyksen kohdistuminen rajatusti

Riistakeskus ei perustele päätöstään hakijan esittämillä perusteilla, epäilyllä (mutta ei todennetulla) sisäsiittoisuudella tai metsäpeuralla. Myönnettyä lupaa ei ole myöskään perusteltu susien alueella aiheuttamilla vahingoilla, joita myöskään hakija ei ole hakemuksessaan listannut. Riistakeskuksen perusteissa Lauhavuoren laumaan kohdistuvaa poikkeuslupaa perustellaan lähinnä sillä, että lauman yksilömäärä on pienempi, kuin muilla suuralueen laumoilla. Tällöin (maan) susikannasta poistuu mahdollisimman vähän laumasta dispersoivia yksilöitä, eli lauman pentuja. Kun Riistakeskus perustelee päätöstään ainoastaan pienimmällä pahalla, samalla se käytännössä myöntää, että susikanta ei ole kestäväällä tasolla, eikä se todellisuudessa kestä metsästämistä (s. 14):

“Suomen riistakeskus Pohjanmaan, Rannikko-Pohjanmaan ja Satakunnasta Pohjois-Satakunnan muodostamalla suuralueella poikkeuslupa myönnettiin Lauhanvuoren reviirille (lupa 5 suden pyyntiin). Muut hakemukset tällä alueella koskivat laumoja, joiden tällä hetkellä arvioitu yksilömäärä oli suurempi.”

Riistakeskus perustelee poikkeuslupaa lähinnä suden hyväksyttävyyden lisäämisellä. Lupia ei ole kuitenkaan kohdistettu perusteilla, joilla vaikutus hyväksyttävyyteen olisi suurinta, eli lupien kohdistamisessa ei ole huomioitu esimerkiksi alueen asukasmäärää tai alueella todennettujen susivahinkojen määrää.

Yhteenveto

Yhdistykset vaativat Lauhanvuoren laumaan kohdistuvan (5 suden) kannanhoidollisen poikkeuslupan kumoamista ja päätöksen asettamista välittömään toimenpidekieltoon. Päätös on lainvastainen, sillä ei ole osoitettu varmuudella, että erittäin uhanalaisen suden kanta on suotuisalla suojelutasolla, tai että tasoa ei metsästämillä vaaranneta. Hakijan esittämästä lauman sisäsiittoisuudesta ei ole todisteita, eikä metsästäminen lavenna kannan perimää. Hakija ei ole esittänyt perusteena susivahinkoja. EU:n komission mukaan kannanhoidollisen metsästyksen perusteena ei tule käyttää uhanalaisen lajin kannan kasvun estämistä tai luonnonvaraisen lajin suojelua. Hakija on esittänyt perusteena lähistöllä tehtyjä metsäpeuraistutuksia. Metsäpeurojen menestymistä voidaan turvata myös muilla keinoin, kuten lopettamalla metsäpeurojen metsästyks, turvaamalla muun hirvieläinkannan tiheys lupamenettelyllä ja vahvistaa lajille sopivien elinympäristöjen, vanhojen ja varttuneiden metsien verkostoa.

Riistakeskus on perustellut lupia susien hyväksyttävyydellä ja salametsästyksen estämisellä, mutta ei ole osoittanut, kuinka kannanhoidollinen metsästyks vähentää salametsästyks. Luontodirektiivin tarkoitus ei ole myöskään lisätä lajin arvostusta riistaeläimenä, vaan suojella lajia sukupuutolta. Riistakeskus on perustellut Lauhanvuoren laumaan kohdistuvaa

lupaa lähinnä sillä, että lauma on suuralueen pienin. Riistakeskus on vedonnut suden hyväksyttävyyden lisäämiseen, mutta ei ole huomionnut lupia kohdistaessaan susien aiheuttamia vahinkoja tai alueen asukastiheyttä, eikä ole siten osoittanut, kuinka juuri tämän lauman poisto lisäisi hyväksyttävyyttä alueella. Riistakeskus ei ole lupapäätöksessään esittänyt täsmällisiä ja asianmukaisia perusteluita sille, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua poikkeuslupien päämäärien saavuttamiseksi ole.

Allekirjoitukset

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry

Antti Virnes
puheenjohtaja

Anne Hirvonen
aluesihtööri

Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry

Ilpo Koppinen
puheenjohtaja

Karri Jutila
aluesihtööri

Lähteet

Chapron G, Treves A. (2016): Blood does not buy goodwill: allowing culling increases poaching of a large carnivore. *Proc. R. Soc. B* 283: 20152939.
<http://dx.doi.org/10.1098/rspb.2015.2939>

Kojola, I., Hallikainen, V., Heikkinen, S., Forsman, J. T., Kukko, T., Pusenius J. ja Paasivaara A. (2021): Calf/female ratio and population dynamics of wild forest reindeer in relation to wolf and moose abundances in a managed European ecosystem. *PLoS ONE* 16(12): e0259246.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0259246>

Laikre, L., Nilsson, T., Primmer, C.R., Ryman, N. & Allendorf, F.W. (2009): Importance of genetics in the interpretation of favourable conservation status. *Conserv. Biol.*, 23.

Louchouart NX, Santiago-Ávila FJ, Parsons DR, Treves A. (2021): Evaluating how lethal management affects poaching of Mexican wolves. *R. Soc. Open Sci.* 8: 200330.
<https://doi.org/10.1098/rsos.200330>

Santiago-Ávila, F. J., Chappell, R. J., & Treves, A. (2020). Liberalizing the killing of endangered wolves was associated with more disappearances of collared individuals in Wisconsin, USA. *Scientific reports*, 10(1), 1-14.